

Den estiske ordning, hvorefter det er absolut umuligt at bibeholde en fængselstjenestemand i tjenesten, hvis den pågældendes høreevne ikke når minimumstærsklerne for lydopfattelse, uden mulighed for at undersøge, om vedkommende er i stand til at varetage sine opgaver, er i strid med EU retten

Denne ordning indfører en forskelsbehandling direkte på grund af handicap

XX var i næsten 15 år ansat ved fængslet i Tartu (Estland) som fængselstjenestemand.

I løbet af denne periode trådte Estlands regerings bekendtgørelse nr. 12 vedrørende krav til fængselstjenestemænds helbred og proceduren for helbredsundersøgelser og helbredsattestens indhold og form i kraft. Denne bekendtgørelse fastsatte bl.a. minimumstærskler for disse tjenestemænds lydopfattelse og bestemte, at en hørenedsættelse, der overskred normerne, udgjorde en absolut medicinsk hindring for udførelse af opgaverne som fængselstjenestemand. Desuden tillod bekendtgørelsen ikke anvendelse af korrigerende midler under vurderingen af, om kravene til høreevne var opfyldt.

Den 28. juni 2017 afskedigede fængselsdirektøren i Tartu XX, efter at der var udstedt en helbredsattest, der viste, at hans høreevne ikke levede op til minimumstærsklerne for lydopfattelse som fastsat i bekendtgørelse nr. 12.

XX anlagde sag ved Tartu Halduskohus (forvaltningsdomstolen i Tartu, Estland), idet han gjorde gældende, at denne bekendtgørelse medførte en forskelsbehandling på grund af handicap i strid med bl.a. pōhiseadus (forfatningen). Forvaltningsdomstolen frifandt sagsøgte, hvorefter Tartu Ringkonnakohus (appeldomstolen i Tartu, Estland) ved dom af 11. april 2019 gav XX medhold i hans appel og kendte afgørelsen om afskedigelse ulovlig. Appeldomstolen besluttede ligeledes at indlede en retslig procedure til prøvelse af forfatningsmæssigheden af den nævnte bekendtgørelses bestemmelser ved den forelæggende ret, Riigikohus (øverste domstol, Estland). Den forelæggende ret anfører, at forpligtelsen til at behandle personer med handicap på samme måde som andre personer, der befinder sig i en sammenlignelig situation, uden forskelsbehandling, ikke alene følger af forfatningen, men ligeledes af EU-retten, hvorfor den har besluttet at forelægge Domstolen spørgsmålet om, hvorvidt bestemmelserne i direktiv 2000/78¹ er til hinder for en sådan national ordning.

Domstolens bemærkninger

Efter at Domstolen fastslår, at bekendtgørelse nr. 12 er omfattet af dette direktivs anvendelsesområde og medfører en ulige behandling direkte på grund af handicap, undersøger den, om denne ulige behandling kunne være begrundet i henhold til artikel 4, stk. 1, i direktiv 2000/78, hvorefter medlemsstaterne kan bestemme, at ulige behandling, som er baseret på denne grund, ikke udgør forskelsbehandling, hvis den pågældende egenskab på grund af karakteren af bestemte erhvervsaktiviteter eller den sammenhæng, hvori sådanne aktiviteter udøves, udgør et regulært og afgørende erhvervs-mæssigt krav, forudsat at målet er legitimt, og at kravet står i

¹ Rådets direktiv 2000/78/EF af 27.11.2000 om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv (EFT 2000, L 303, s. 16).

rimeligt forhold hertil. Domstolen bemærker, at for så vidt som denne bestemmelse tillader at fravige princippet om forbud mod forskelsbehandling, skal den fortolkes strengt.

Domstolen bemærker navnlig, at kravet om, at fængselstjenestemænd skal kunne høre korrekt og dermed leve op til et bestemt niveau for høreevnen, følger af karakteren af opgaverne som fængselstjenestemand, således som beskrevet af den forelæggende ret, og fastslår, at kravet om, at deres høreevne skal opfylde en minimumstærskel for lydopfattelse, som følge af karakteren af disse opgaver og de forhold, hvorunder de udføres, kan anses for at udgøre et »regulært og afgørende erhvervsmæssigt krav« som omhandlet i artikel 4, stk. 1, i direktiv 2000/78.

Eftersom **bekendtgørelse nr. 12 har til formål at beskytte sikkerheden for personer og opretholde den offentlige orden, fastslår Domstolen, at bekendtgørelsen forfølger legitime mål**, hvorefter den undersøger, om det heri fastsatte krav om, at en fængselstjenestemands høreevne skal opfylde minimumstærskler for lydopfattelse, idet anvendelse af korrigerende hjælpemidler under vurderingen af, om disse tærskler er overholdt, ikke blev tilladt, og hvis manglende overholdelse udgør en absolut medicinsk hindring for udførelse af den pågældendes opgaver og bringer disse til ophør, står i rimeligt forhold til målet og ikke går videre, end hvad der er nødvendigt med henblik herpå.

Med hensyn til dette kravs egnethed til at opnå målet bemærker Domstolen, at en ordning kun er egnet til at sikre gennemførelsen af det påberåbte mål, hvis den reelt opfylder hensynet om at nå dette på en sammenhængende og systematisk måde. Domstolen bemærker imidlertid, at fængselstjenestemanden kunne benytte korrigerende hjælpemidler ved vurderingen af overholdelsen af de krav, som bekendtgørelsen fastsætter vedrørende synsevnen, hvorimod dette er udelukket med hensyn til høreevnen.

Med hensyn til nødvendigheden af det nævnte krav bemærker Domstolen, at **manglende overholdelse af de ved bekendtgørelse nr. 12 fastsatte tærskler var en absolut hindring for udførelse af opgaverne som fængselstjenestemand, idet disse tærskler finder anvendelse på alle fængselstjenestemænd uden mulighed for fravigelse. Bekendtgørelsen giver desuden ikke mulighed for en individuel vurdering af fængselstjenestemandens evne til på trods af en hørenedsættelse at udføre de væsentlige funktioner i denne stilling.**

Domstolen henviser ligeledes til den forpligtelse for arbejdsgiveren, der følger af artikel 5 i direktiv 2000/78, til at træffe de foranstaltninger, der er hensigtsmæssige i betragtning af de konkrete behov, for at give en handicappet adgang til beskæftigelse og udøve den, medmindre arbejdsgiveren derved pålægges en uforholdsmæssig stor byrde. Domstolen fastslår i denne henseende, at **bekendtgørelse nr. 12 ikke giver XX' arbejdsgiver mulighed for, før afskedigelsen, at undersøge, om det er muligt at træffe foranstaltninger, såsom anvendelse af høreapparat, fritagelse af XX fra at udføre de opgaver, som forudsatte, at minimumstærsklerne for lydopfattelse var nået, eller ansættelse i en stilling, hvor dette ikke er nødvendigt**, og at der intet er oplyst om, hvorvidt byrden herved eventuelt ville være uforholdsmæssig stor.

Bekendtgørelsen synes således at have indført et krav, der går videre, end hvad der er nødvendigt for at nå de mål, som den forfølger.

Domstolen konkluderer, at artikel 2, stk. 2, litra a), artikel 4, stk. 1, og artikel 5 i direktiv 2000/78 er **til hinder for en national ordning, hvorefter det er absolut umuligt at bibeholde en fængselstjenestemand i tjenesten, hvis den pågældendes høreevne ikke når minimumstærsklerne for lydopfattelse i henhold til denne ordning, uden mulighed for at undersøge, om den pågældende tjenestemand er i stand til at varetage sine opgaver, efter at der, efter omstændighederne, er foretaget tilpasninger i rimeligt omfang** som omhandlet i direktivets artikel 5.

BEMÆRKNING: Gennem en præjudicial forelæggelse kan retterne i medlemsstaterne i forbindelse med retssager, der verserer for dem, forelægge Domstolen spørgsmål vedrørende fortolkningen af EU-retten eller gyldigheden af en EU-retsakt. Domstolen træffer ikke afgørelse i den nationale retstv. Det tilkommer den

nationale ret at afgøre sagen i overensstemmelse med Domstolens afgørelse, der på tilsvarende måde er bindende for andre nationale retter i sager vedrørende en tilsvarende problemstilling.

Dette er et ikke-officielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Domstolen.

[Dommen](#) offentliggøres på webstedet CURIA på afsigelsesdagen.

Kontakt i Kontoret for Presse og Information: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Billeder fra domsafsigelsen er tilgængelige via »[Europe by Satellite](#)« ☎ (+32) 2 2964106